

Betænkning

over forslag til lov om ændringer i lov om det kommunale skolevæsens styrelse og tilsyn.

(Afgivet af udvalget den 1. februar 1962).

Udvalget har holdt 12 møder og har herunder haft 3 samråd med undervisningsministeren, som endvidere skriftligt har besvaret en række af udvalget stillede spørgsmål.

Der er i udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra Danmarks Lærerforening, Foreningen af Skolepsykologer og Konsulenter for Særundervisning i Danmark og De kommunale Gymnasieskolers Lærerforening.

Undervisningsministeren har efter de i udvalget stedfundne forhandlinger stillet nedenstående ændringsforslag nr. 1-10, som er tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af det konservative folkepartis medlemmer). Der henvises herom til de bemærkninger, som er anført ved de enkelte ændringsforslag.

Ifølge den i lovforslagets § 1 under nr. 2 foreslåede § 4, stk. 6, fastsætter undervisningsministeren de nærmere regler om valg af forældrerepræsentanter til skolekommissionen. Udvalget henstiller til ministeren, at disse regler søges gjort så enkle som muligt.

Udvalget har bl. a. drøftet, hvor stort behov der må forventes at blive for antagelse af pædagogisk medhjælp for amtskolekonsulenter, jfr. lovforslagets § 1, nr. 28, om tilføjelse af et nyt stk. 7 til lovens § 23. Af undervisningsministerens besvarelse af et spørgsmål herom fra udvalget fremgår bl. a., at der i de større amter må antages at være behov for en medhjælp 2 dage om ugen, eventuelt 3 dage nogle steder, medens der i de mindre amter næppe bliver brug for særlig medhjælp, undtagen når

særlige, presserende opgaver melder sig. For amterne af mellemstørrelse antages behovet at ligge mellem disse to yderpunkter.

Efter bestemmelsens sidste punktum skal sådan medhjælp antages blandt de i amtsråds kredsen virkende lærere. Udvalget opfatter bestemmelsen således, at der gennem forudgående bekendtgørelse bør gives amtets lærere mulighed for at søge disse hverv.

Udvalget anser det for vigtigt, at stillinger som konsulenter for særundervisningen, herunder navnlig de i § 25, stk. 5, (jfr. lovforslagets § 1, nr. 30), omhandlede stillinger som medhjælpere for særundervisningskonsulenten for amtet også får tilgang af lærere fra landkommuner. Undervisningsministeren har over for udvalget givet udtryk for, at han deler dette synspunkt, og at han derfor vil søge at tilvejebringe samme praktiske muligheder for sådanne lærere som for lærere fra andre kommuner for gennem deltagelse i årskursus på Danmarks lærerhøjskole eller på anden måde at kvalificere sig til de omhandlede stillinger.

Det er i øvrigt ministerens hensigt at tage dette spørgsmål op til nærmere overvejelse i forbindelse med de forhandlinger, der for tiden føres om udbygningen af Danmarks lærerhøjskole til højere læreanstalt.

Særkonsulenternes pædagogiske og administrative rettigheder er drøftet i udvalget, som henstiller til undervisningsministeren nærmere at fastlægge disse i en instruks.

Danmarks Lærerforening har over for udvalget ytret ønske om, at det for at kunne opnå ansættelse som konsulent for særundervisningen (§ 25, stk. 1) må kræves, at den pågældende i en årrække har virket som

lærer i folkeskolen. Der er i udvalget enighed om, at der må kræves en rimelig tilknytning til folkeskolen som forudsætning for sådan ansættelse.

De i § 26, stk. 3 (jfr. lovforslaget § 1, nr. 31), omhandlede stillinger som konsulenter for undervisningen i visse fag eller faggrupper skal ifølge forslaget normeres som faste stillinger for lærere, overlærere eller viceinspektører ved vedkommende kommunes skolevæsen. Ministeren har dog over for udvalget udtalt, at det er hensigten at søge gennemført, at den omhandlede bestemmelse administreres så smidigt som muligt, således at der åbnes mulighed for tidsbegrænsede ansættelser i de pågældende konsulentstillinger. Dette vil kunne praktiseres på den måde, at stillingerne besættes for et bestemt åremål ad gangen, f. eks. 3 eller 5 år, men eventuelt med mulighed for forlængelse af funktionsperioden, og således at stillingernes indehavere efter endt funktion overgår til tjeneste i almindelige lærer- og overlærerstillinger eller viceinspektør-

stillinger ved kommunens skolevæsen med bevarelse af den erhvervede anciennitet.

Undervisningsministeren har i øvrigt givet udtryk for, at han i forbindelse med den forestående reorganisation af undervisningsministeriets administration også vil have opmærksomheden henvendt på gennemførelsen af forenklinger og rationaliseringer af ministeriets administration af lovgivningens bestemmelser om skoletilsynet og skoleordningen i det hele — også for at opnå, at amtsskolekonsulenternes tid ikke i unødigt omfang optages af arbejde af mere administrativ karakter.

Herefter indstiller *flertallet* lovforslaget til *vedtagelse* med de af undervisningsministeren foreslåede ændringer.

Et *mindretal* (det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) finder ikke, at lovforslaget tilgodeser de skolepolitiske synspunkter, det konservative folkeparti har søgt fremmet, og kan derfor ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Ændringsforslag.

Af undervisningsministeren, tiltrådt af et flertal (K. B. Andersen, Dupont, Holger Hansen, Lysholt Hansen, Horn, Hougaard, Kolbjørn, O. Mathiasen, Axel Ivan Pedersen, Ellen Poulsen, Else-Merete Ross, Sinnbeck, Astrid Skjoldbo og Østergaard):

Til § 1.

1) I nr. 1 affattes § 3, stk. 3, 1. og 2. punktum, således:

„Såfremt kommunalbestyrelsen i de i stk. 2 omhandlede tilfælde ikke i sit første møde efter et nyvalg har bestemt, at der skal oprettes skolenævn ved hver skole i kommunen, skal den, før den træffer bestemmelse om skoletilsynets ordning, foranledige, at der ved hver skole afholdes en afstemning blandt dem, der på det pågældende tidspunkt har forældremyndigheden over de i skolen indskrevne børn. Hvis der i denne afstemning deltager mindst 25 pct., dog ikke under 30 personer, af de stemmeberettigede eller ved skoler med over 800 stemmeberettigede mindst 200 personer, og der ved afstemningen er flertal for oprettelsen af et skolenævn ved skolen, skal valg finde sted efter de i § 10 givne regler.“

§ 3, stk. 3, sidste punktum, udgår, og i stedet indsættes følgende:

„Hører den pågældende skole til dem, hvis distrikt er sammenlagt med en anden skoles til valg af fælles skolekommissionsmedlem, og oprettes der ikke skolenævn ved denne, vælges skolekommissionsmedlemmet af og blandt skolenævnets forældrevalgte medlemmer og et tilsvarende antal af den anden skoles forældrevalgte personer; ved valget af disse finder bestemmelserne i § 10, stk. 2, 2. og 3. punktum, tilsvarende anvendelse. Oprettelse af skolenævn ved hver skole i de sammenlagte distrikter, vælges det fælles skolekommissionsmedlem af og blandt de forældrevalgte medlemmer af de pågældende skolenævn.“

I § 3, stk. 4, udgår 2. og 3. punktum.

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Under hensyn til de i udvalget førte forhandlinger foreslås § 3, stk. 3, 1. punktum, affattet således, at kommunalbestyrelsen får mulighed for i sit første møde efter et nyvalg at tage stilling til, om der skal oprettes skolenævn ved hver skole i kommunen. Såfremt kommunalbestyrelsen ikke på dette møde træffer beslutning om oprettelse af skolenævn ved alle skoler, skal den foranledige, at der ved hver skole afholdes en afstemning i forældre kredsen.

I § 3, stk. 3, 2. punktum, foreslås mindstetallet af personer, der skal deltage i afstemningen, for at den kan få afgørende virkning, forhøjet fra 25 til 30 personer, men samtidig foreslås det, at en stemmedeltagelse på mindst 200 personer vil være tilstrækkelig ved de større skoler. Den sidstnævnte ændring tager sigte på skoler med over 800 stemmeberettigede, idet reglen om en stemmedeltagelse på mindst 25 pct. af de stemmeberettigede vil kunne forhindre oprettelsen af skolenævn ved sådanne skoler, selv om der blandt skolens forældre måtte være en ikke ubetydelig interesse for at få skolenævn ved skolen.

Den ændrede affattelse af § 3, stk. 3, sidste punktum, er foreslået af hensyn til de tilfælde, hvor der i sammenlagte distrikter oprettes skolenævn ved begge eller alle skoler. I sådanne tilfælde må det fælles skolekommissionsmedlem vælges af og blandt de forældrevalgte medlemmer af de pågældende skolenævn. Det er samtidig tydeliggjort, at valgbarhedsbetingelserne for de personer, der vælges af forældre kredsen ved den skole, hvor der ikke oprettes skolenævn, må være de sam-

2) I nr. 2 indsættes i § 4, stk. 5, som nyt 2. punktum: „For personer, der i henhold til stk. 2 vælges af de enkelte skolers forældrekrede, er det dog tillige en betingelse for valgbarhed, at de pågældende på det tidspunkt, valget foregår, har forældremyndigheden over børn, der er indskrevet i vedkommende skole.“

3) I nr. 7 ændres i § 6, stk. 10, 1. punktum, ordene „og udtaler sig“ til: „, og dens udtalelse kan indhentes“.

4) I nr. 18 ændres i § 12, punkt 13, 1. punktum, ordene „og udtaler sig“ til: „, og dets udtalelse kan indhentes“.

5) Nr. 19 affattes således:

„§ 14, stk. 2, 1. punktum, udgår, og i stedet indsættes:

„I skolekommissionens møder deltager foruden skoledirektøren eller stadsskoleinspektøren fælleslærerrådets formand; findes der ikke en skoledirektør eller stadsskoleinspektør, deltager en af lederne af kommunens skoler valgt repræsentant. Når der kun er én skole i kommunen, deltager skolens leder og lærerrådets formand i skolekommissionens møder.““

6) Efter nr. 22 indsættes som nyt nummer:

„00. § 19, stk. 3, udgår. § 19, stk. 4-6, bliver § 19, stk. 3-5.“

7) Efter nr. 29 indsættes som nyt nummer:

„00. I § 24, stk. 2, punkt 2, sidste punktum, ændres ordene „§ 19, stk. 3, 4 og 5“ til: „§ 19, stk. 3 og 4.““

8) Nr. 48 affattes således:

„§ 39, stk. 2, sidste punktum, udgår. Som nyt sidste punktum indsættes følgende:

me som dem, der i § 10, stk. 2, opstilles for de forældrevalgte medlemmer af et skolenævn.

Den foreslåede ændring i § 3, stk. 4, er en konsekvens af ændringen i § 3, stk. 1, 1. punktum.

Til nr. 2.

Den foreslåede tilføjelse til § 4, stk. 5, er foretaget for at sikre, at de forældrevalgte medlemmer af skolekommissionen på valgets tidspunkt har forældremyndigheden over børn, der er indskrevet i vedkommende skole.

Til nr. 3 og 4.

Ændringsforslagene tilsigter at tydeliggøre, at skolekommissionen, henholdsvis skolenævnet har mulighed for på forespørgsel at udtale sig i forekommende politi- og børneværnssager.

Til nr. 5.

Der foreslås en ændret affattelse af bestemmelserne i § 14, stk. 2, 1. punktum, for at tydeliggøre, at såvel skolens leder som lærerrådets formand deltager i skolekommissionens møder, når der kun er én skole i kommunen.

Til nr. 6 og 7.

Bestemmelsen i lovens § 19, stk. 3, jfr. § 24, stk. 2, punkt 2, hvorefter skoledirektionen, henholdsvis skolekommissionen, meddeler lærere rejsetilladelse til udlandet, foreslås ophævet, da den kun har meget ringe praktisk betydning, og da der ikke i lovgivningen i øvrigt findes tilsvarende bestemmelser for andre civile tjenestemænd.

Til nr. 8.

Under hensyn til det stigende antal af skoleinspektørudnævnelser har man anset

„Indstilles en ansøger til et skoleinspektørembede som nr. 1 med alle stemmer, skal han af undervisningsministeren indstilles til udnævnelse i embedet.““

9) Efter nr. 55 indsættes som nye numre:

„00. § 44, stk. 1, nr. 4, affattes således:

„4 medlemmer, valgt af borgerrepræsentationen uden for dens kreds blandt de forældrevalgte medlemmer af samtlige skolenævne ved kommunens skoler.“

00. § 44, stk. 3, affattes således:

„Valget af de under stk. 1, nr. 4, nævnte medlemmer gælder for 4 år og foretages inden 3 måneder efter hvert almindeligt valg til borgerrepræsentationen; foruden hvert medlem vælges tillige en stedfortræder for den pågældende. Udtræder det pågældende medlem af det skolenævn, hvoraf det er medlem, udtræder det tillige af skoledirektionen.““

10) I nr. 64 ændres i den foreslåede affattelse af § 53 ordene „307 af 9. december 1957“ til: „19 af 17. januar 1962“.

det for praktisk hensigtsmæssigt, at der i lovens § 39, stk. 2, indsættes en bestemmelse om, at en enstemmig indstilling af en ansøger til et skoleinspektørembede er bindende, således at den pågældende ansøger af undervisningsministeren skal indstilles til kongelig udnævnelse i embedet.

Til nr. 9.

Den ændrede affattelse af bestemmelserne i lovens § 44, stk. 1, punkt 4, og § 44, stk. 3, der er foreslået af Københavns skoledirektion, tilsigter en forenkling af fremgangsmåden ved valget af forældrerepræsentanter til skoledirektionen.

Til nr. 10.

Ændringsforslaget er redaktionelt.

K. B. Andersen.	Dupont.	Holger Hansen.	Lysholt Hansen.	Horn, formand.	Hougaard.
Edv. Jensen.	Kolbjørn.	O. Mathiasen.	Axel Ivan Pedersen.	Ellen Poulsen.	
Else-Merete Ross, næstformand.		Sinnbeck.	Astrid Skjoldbo.	Poul Thomsen.	
		Gertie Wandel.	Østergaard.		